

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok --- 4 koruny --- hal. Na pol roka --- 2 " --- " Na štvrt roka --- 1 " --- " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, pap. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. Nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín, ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	---

Lukácsové účtovanie.

Vyplnila sa dychtivá žiadosť mungov: 15. augusta ministerpredseda Lukács s pomocou riadneho vojska, honvédov, policajtov a žandárov účtoval v Nagyenyede. Poslucháčov doviezol s Budapešte, aby pred prázdnyimi lavicami nemusel rečniť, alebo čo by ešte horšie bolo vypadlo, aby si ako poslucháčov nemusel invitovať voličov z enyedskej opozície. Voličia opozície i sami ponúkali sa za poslucháčov, ponač ale nedostali vstupenky, nepustili ich do dvorany stoličného domu. Lukács účtoval teda v zatvorenom rodinnom kruhu.

V mestách vidaf dakedy predstavenia nie priam v mravných miestnostiach, ktoré majú meno panoptikum. Do týchto miestností vábja zvláste mužské obecnstvo s nasledujúcim nápisom: Len pre dospelých chlapov. Nado dvore dvorany stoličného domu v Nagyenyede mali vlastne tento nápis dat: Len pre vyprobovaných a spoľahlivých mungov. Lukács ale není vyslancom jedine mungovských vyprobovaných voličov, lež občanov celého okresu. Všetci bez rozdielu politického presvedčenia mali teda právo slyšať účtovanie Lukácsa. Kde je ale Lukács, tam je škoda čo len spomenúť právo. O právach krajiny a ľudu ani pochopu nemá Lukács.

Preto aj není hodno bližšie zapodievať sa s účtovnou rečou Lukácsa. Celá krajina očakávala, že konečne objaví svoj politický program. O tomto programme však v celom jeho účtovaní nebolo ani stopy. Brýzgal, nadával opozícii, ako dofatý paholok. Vodcov opozície upodozrieval, podkladal im úmysle, o ktorých

sa im ani nesníva; z toho pozostávala väčšia čiastka účtovnej reči Lukácsa. Nuž preto veru mungom škoda bolo ísť do Nagyenyedu, takú účtovnú reč a taký politický program bárs-kedy počuť môžu na Dunaji medzi žochármi.

Mungovskí poslucháči však okúzlení boli výbuchami Lukácsa, bo im to nadmieru lichotilo, že oni jedine zastupujú väčšinu obyvateľstva krajiny. K tomu však nemal smelosti, aby sa bol priznal, akým spôsobom sohnali tých ablegátov, ktorí udajne zastupujú väčšinu krajinského obyvateľstva. Ako podplácali, napájali ľud, ako sa vyhrážali samostatnejším, len aby hlasovali na mungov. Nuž na túto väčšinu hrđý môže byť Lukács, krajina si ju vážiť nemôže. Ved čo jestvuje Uhorsko, cez tisíc rokov nikto ho tak nepotupil a nezhanobil, nikto ho hmotne natoľko neoškodil, ako mungovci.

Lukács ale vzdor toho opovážil sa v účtovnej reči jeho schvalovať nezákonné pokračovanie mungov a oslavovať Tiszu. Mungovská strana bola vraj prinútená k zakročeniu proti opozícii a ku tomuto jú prinútila sama opozícia jej obštrukciou. Mungovská strana — vystatovala sa Lukács — vyplnila len prisnu jej povinnosť a použila prirodene jej právo, keď oborila sa na opoziciu. Lukács celkom v poriadku nachodí aj to, že zákonnú predlohu o zbrannej moci, ačpráve debatta ešte nebola zakľúčená, mungovci za jednu minútu prijali vo všeobecnosti, v druhom a trefom čítaní. To bola vraj len malá urážka domových pravidiel, proti ktorým, ako hovorí Lukács, väčšmi sa prehešila opozícia. Kedy a kde? To zabudol povedať. Čo sa v parlamente stalo 4. júna a od tohoto dňa až

do letných prázdnio, to — ako Lukács hovorí — prevedené bolo v smysle domových pravidiel a IV. zák. čl. z r. 1848. Nuž takéhoto prekrúcania pravdy ešte neslyšal svet. Z hlavného mesta dovezené poslucháčstvo, vyslanci, fõispáni a detektívi hlučnými demonštráciami oslavovali Lukácsa, nad týmito vecami, ktorým ani sami neverili.

V účtovnej reči jeho povedal Lukács, že Uhorsko pokračuje vo všetkom, len v politickej múdrosti badať poklesok. Nuž najväčší poklesok politickej múdrosti badať v prvom rade u samého Lukácsa. Veď nie poklesok, nedostatok politickej múdrosti, lež poklesok, nedostatok zdravého rozumu, blbstvo, politické chrapúnstvo potrebné je k tomu, aby dakto za dobré, zákonné, krajine osožné uznával také veci, aké, na potupu a hroznú škodu krajiny, cez týždne a týždne v parlamente páchal Štefan Tisza. Tento uzurpátor predsedníctva snemovne krajinských vyslancov bez všetkého riadu a skladu, proti panujúcim, právoplatným zákonom, domovým pravidlám a zakoreneným obyčajom, krajinských vyslancov, zo snemových zasadnutí vytvoril dal na 15, 20, 30, 60 dní. Parlament, ako, svätinu krajinského zákonodarstva, poškrvnil, keď ho každodenne nabil 200 policajtami. Vyslancov opozície, skutočných tajných radcov, nekďajšieho ministra, dvoch bývalých predsedov snemovne, viacerých magnátov a vážených starých politikov, ako maniátsky šíalenec vyhadzovať dal zo snemovne. Parlament otočil dal riadnym vojskom, honvédstvom, husármi, policajtami žandármami a to všetko tým cieľom, aby vyslanci opozície nemali prístupu do parlamentu. Všetky tieto nezákonnosti a surovosti Lukács nachodil v poriadku. A k tomuto prisviďčali a hlučne éljenuvali, k účtovnej reči z hlavného mesta dovezení mungovski vyslanci. Je to znakom toho, že na nedostatok politickej múdrosti trpí nielen Lukács, lež aj jeho škopci, vyslanci mungovski. Do hlbín srdca nech sa preto haňbia, všetci, ktorí kde klasovali na munga.

Poklesok, alebo nedostatok politickej múdrosti v účtovnej reči jeho Lukács dokázal tým čo povedal o volebnom práve. Z toho vie a presvedčiť sa môže pospolitý ľud, akým volebným právom krajinu oblažiť chcú Lukács a mungovci. Lukács, Tisza a mungovci dobre ve-

dia, že keď krajinské zákonodarstvo prijme takú volebnú reformu, akú chce mať kresťanská ľudová strana a spojená opozícia, na večné veky bude koniec ich sláve a v krajinskom dome neostanú po nich ani ich fotografia. Všeobecného, priameho, tajného hlasovacieho práva po obciach, Lukács, Tisza a mungovci boja sa, ako čert svätenej vody. Preto Lukács v jeho účtovnej reči nevyslovil sa, ako vlastne vyzerať má jebo volebná reforma, za politickú múdrosť považoval ale, osvieteným pánom biskupom, katolíckym magnátom a katolíckemu duchovenstvu vyhrážať sa so sekularizáciou cirkevných majetkov. V celom terajšom pohybe politickom, nikto sa neopovážil spomenúť sekularizáciu. V nedostatočnosti jeho politickej múdrosti urobil to Lukács. Týmto prezradil, na čom si hlavu lámu mungovci. Zamýšľajú o jej majetky ozbíjať katolícku cirkev, medzi sebou alebo židom predávať pozemky, ktoré spravujú biskupi, farári, rehole: konfiškovať kostoly, nemocnice, katolícke školy, stavania kláštorov, tary a všetky ústavy katolíkov. Nejedon z mungov očakáva už zaiste, že bude likvidátorom, keď príde tá sekularizácia. Že toto Lukács prezradil v jeho účtovnej reči, tým značnú službu preukázal všetkým veriacim katolíkom. Veľká hlúposť je vyhrážať sa katolíkom, ktorých je jedenásť millionov v krajine. Lež ešte väčšia hlúposť by bola, keby katolíci, ako odpoveď na túto vyhrážku, nežiadali hlavu Lukácsa a Štefana Tiszu a vykorenenie všetkých mungov.

Od Lukácsa i to očakával svet, že jeho účtovnou rečou prispeje ku uzavretiu mieru medzi politickými stránkami. V tomto ohľade ale Lukács dokázal zas nedostatok politickej múdrosti. Jeho výbuchami proti spojenej opozícii a tou výhražkou, že jestli opozícia neustúpi od osobnej požiadavky, aby on a Tisza opustili ich miesta; jestli nepodrobí sa vôli väčšiny, do života uvedie zákon o shabaní mandátov reninentných vyslancov a práceschopnosť snemu aj napozatým udrží násileustvom.

V nedostatku politickej múdrosti toto povedal Lukács z hlavného mesta zavolaným mungom, vyslancom, detektívom, fõispánom, žandárom a policajtom. Po takej účtovnej reči katolícky ľud s tým väčším opovržením odvrátiť sa musí od každého munga.

Mungovia v reklamnom vlaku.

Budapest—Nagyenyed.

Vo stredu, 14. augusta, večer o 9. hodine 25 minútach z východného nádražia pohnul sa prvý oddiel reklasného vlaku, po tomto o desať minút pozdejšie nasledoval druhý oddiel a ku tomuto pripojený bol skvostný salónvozeň, v ktorom, ako dajaký potentát, sedel Lukács i s jeho užším sprievodom. Lukácsa odprevádzali 24 föispani, medzi tymito föispán trenčianskej stolice Julius Szalavszky, 11 detektívov a 120 vyberaných mungovských vyslancov. Medzi tymito, ako ct. čitateľom známejší, boli nasledujúci: Jozef Angyal, gróf Gustav Csáky, Géza Kubinyi, gróf Ján Pongrácz, Ján Richter, Georg Rudnyánszky, Alexander Sipeky, Felix Szinyei-Merse, Alexander Sztrányavszky, Imrich Sztankovánszky, Zoltán Vermes.

Ako Lukácsov vlak vybehol z nádražia, z vozňov na druhých kolajniciach stojaceho vlaku ozvaly sa výkriky:

Mungovci!

V Lukácsovom vlaku shrkli sa mungovci a nalakaní pýtali sa:

— Už sa začína?

— Snáď sa nám len nič nestane? — nastrašený pýtal sa druhý mungovský vyslanec. — Do prvého vlaku preto sme posadili smelších, aby keď sa dačo stane, ich trafila nehoda. My s ministerpredsedom pokojne môžeme ďalej cestovať — tešili jedon druhého.

Ako sa zabávali vo vlaku?

Vo vozňoch pripravené byly nádherné posteľe. Ponevác ale bolo horúce, mungovci v košeliach a v gätách stáli na gangu a dívali sa na dráhu, vedľa ktorej ako čo by cestoval ruský cár, držali stráž žandári a vojaci. Jedaleň vlaku ale plná bola do posledného miesta. Ktorí nespali, tí jedli a pili až do bieleho rána. Druhí zas začali sa v karty hrať.

Z jedného kúta ozval sa hlas:

— Hladá sa štvrtý!

— Tu som! — ozval sa Jano Richter, vyslanec dolnokubínskeho okresu, a cez celú noc miešal potom tú čertovu bibliu.

Cez Sedmohradsko.

V jednotlivých stanicach len na krátky čas postál reklamvlak s Lukácsom. Kde tu bolo vídať malé deputácie. Na úsvite reklamvlak dorazil do Kolozsváru. Mungovci si pretierali oči. Tu razom zo susedného vlaku, ktorý tiahol smerom do Budapeste, ozvaly sa hlučné výkriky:

— Abcúg Lukács! Abcúg Tisza! Dolu s mungovskými otrokami.

Mungovci zas stáli nasthašení na gangu. Jedon z nich poznamenal maliciózne:

— Prišli sme do kulturného kraju, už sa začína abcúg.

O siedmej hodine reklamvlak s Lukácsom dorazil do Nagyenyedu.

Prijatie na nádraží.

Ako reklamvlak dorazie do Nagyenyedu na nádraží, policajtamí, a žandarmí oblúčnom stálo niekoľko sto ľudí. Slúžnovci, notári a rychtári z okolia, státní a stoliční úradníci z mesta a hrbka mungovských voličov; Mungovskí vyslancovia, ktorí prišli s prvým vlakom, stáli pravda na kolejnicách, aby prví účastni boli úsmevu Lukácsa. Ako Lukács vystúpil zo salónvožňa, bolo čuť len slabé éljenovanie. Najviac kričali mungovskí vyslanci, a hlavnomestskí detektívi. Lukácsa krátkou rečou privítal mešťanosta nagyenyedský, na čo ministerpredseda odpovedal v krátkosti. Privítal ho ešte i Bertalan Török, predošlý vyslanec okresu, a keď i tomuto odpovedal, vystúpil na priestor pred stanicou a s tým začalo sa

vtiahnutie do mesta.

Ladislav Lukács viezol sa v prvom koči na štvorke, za ním nasledovaly kočy s mungovskými vyslancami. Po uliciach stálo 100 žandárov a šest stotín 24. honvédskeho pluku a celá mestská policia. Ku stoličnému domu tiahol teda Lukács medzi bodákmi. Ludia aj povedali, že tam ešte nikdy nevideli tolko vojakov. Domy byly ozdobené nacionálnymi zástavami, lež nie všetky. Z kruhu stránky neodvislých ako na príklad viala veľká čierna zástava a občania oppozície vôbec lebo nemali žiadnej zástavy na domoch alebo vytýčili nacionálne zástavy otočené čiernym závojom. Vo viacerých uliciach

ale za chrptom vojenského kordonu kričal ľud:

— Abcúg Lukács! Abcúg Tisza! Dolu s nimi!

I pred samým stoličným domom zhusta bolo čuť výkriky:

— Dolu so šliapatelmi konštitúcie!

Pred stoličným domom.

Mungovskí vyslanci s Lukácsom nie priam v najlepšej nálade dostali sa ku stoličnému domu, kde pri postavenej triumfálnej bráne vicišpán barón Kazimir Bunffy krátkou rečou privítal Lukácsa a ponúkol sa mu, aby účtovnú reč držal v dvorane stoličného domu. Lukács vďačne prijal toto nabídnutie a potom išiel do bydlia főišpánovho, kde prijal deputácie, ktoré k nemu na poklonu prišli. Tieto deputácie tiež nesodpovedaly zcela očakávaniu mungov. Bolo ich málo. Ku poklone dostavili sa zastupitelia stolice huňadskej, koložvárskej, štátneho, stoličného a mestského úradníctva, miestnej posádky a nagyenyedskej mungovskej strany. Ku poklone neprišlo katolícke duchovenstvo, predstavení a duchovní kalvínskeho vyznania, vzdelávajúci kruh remeselníkov, a zpomedi 30 profesorov kalvínskej hlavnej školy ku poklone dostavilo sa len päť. Po deputáciach nasledovalo

Chybné účtovanie.

Gangy stoličného domu obsadené boli policajtami a žandármami. Do stoličnej dvorany pustili len tých, čo vedeli ukázať pozvanie. Okolo pódiuma, z ktorého účtovať mal Lukács, stálo haptak 11 pešťanských detektívov a vyberaní mungovskí vyslanci. Dvorana preplnená bola mungovským obecnstvom z Nagyenyedu. Toto obecnstvo bolo ale veľmi miešané, nakoľko nachodil sa tam i majiteľ bordellu.

Keď Lukács, vedený vicišpánom a eskortou mungovských vyslancov, vstúpil do stoličnej dvorany, obecnstvo privítalo ho hlučným éljen, poklonil sa v pravo i v lavo a začal účtovať. Čo povedal a čo zabudol povedať v jeho účtovnej reči, to sme do podrobna spomenuli v úvodnom článku tohoto čísla.

Po účtovaní nasledoval tak túžobne očakávaný

Bankett.

Táto veľká hostina viacej stála, ako celé slávnostné účtovanie. Mungovskí vyslanci a členovia deputácií hneď po účtovnej reči sadli si do zahrady, kde bola hostina; chrúmaly solné rožky a pili k tomu pivo. Ako do zahrady vstúpil Lukács, všetci vstali hore, éljenovali, riaditeľ dal znak cigáňom a tí začali hrať nacionálnu hymnu. Jedenást pešťanských detektívov priskočilo ku cigáňom a z plného hrdla začali spievať: Hazádnak rendületlenül. Pomáhal im i mungovský vyslanec rumunský Jozef *Siegescu*. Ostatní stáli ticho, Kukács vykřivil ústa a usmieval sa. Zaiste si myslel:

— Ako ja prídem ku tomuto všetkému! Slysím nacionálnu hymnu. Kolo mňa lietajúci dedinskí učiteli v čiernych kabátoch, rumunskí sedliaci kričia, éljen do zahrypuncia. Vidím nedlážené ulice, vlastenestvo a výjavy nevlastelectva. Bože moj! ako som sa ja sem dostal. Veď ja bývam v Pešti v Nagy János ulici, do palácu Triednej Lozovej Lutrie vozil som sa vždy v automobile, mám francúzskeho massöra, vyjednávam s francúzskymi bankami. Čo ma do všetkého tohoto? Ako ja vôbce ku tomu prídem?

Pán ministerpredseda sadnul si po tom ku stolu a všetci mungovci s ním. Jedli polievku, jedli kuracinu, jedli hovadzinu, jedli husacinu, jedli bravčovinu, jedli morčačinu, jedli syrové halušky s oškvarkami, jedli štrúdle, jedli syr, jedli víno, jedli pivo, jedli šampes, jedli pálenku a čiernu kávu, Pod hostinou bolo mnoho zdrávic. Tisza nebol ani na učlovani, ani na hostine. Zaiste má zkažený žalúdok.

Národná práca mungovských vyslancov v Nagyenyede.

Mungovskí vyslanci ako vždy, a všade, tak aj v Nagyenyede zcela vžili sa do ich náradnej práce. Viacerí smejší už večer pred účtovaním prišli do Nagyenyedu a v zahrade hostinca, kde si prenajali izby, cez celú noc držali opravdové mungovské zasadnutie. Tomuto zasadnutiu predsedal skutočný vnútorný tajný radca a hlavný mungo vyslanec barón Gábor Dániel. Za jeho predsedníctva, a za všetko pekné oduševnení mungovci, cez celú noc pili a spievali nasledovnú mungovskú hymnu:

— Jako sa má Laci báči!?

Jól, jól, jól!

— No a jako sa má Laci báči!?

Jól, jól, jól.

Ráno potom zas zcela čerství, ako keby sa nič nebolo stalo, išli na nádražie privítať ministerpredsedu. To trvalo asi do pol deviatého. Keď s ministerpredsedom prišli do stoličného domu, sadli si hneď ku gablfristiku a s dobrým apetítom jedli studené pečienky, šunku, kaviar, a k tomu pili šampáner, stolové víno, pivo, maraschino, sherry, unikum, fernet branca, cointreau a triple sec. Tento fruštík mungovským vyslancom znamenito šmakoval, ako aj krátky obed, ktorý sme vyš udali.

Večer o siedmej hodine celý tábor mungovských vyslancov vyrukoval na nádražie, a tam hneď všetci posadali si do jedálne vlaku, a rad-radom sjedli všetky jedlá, čo boly na karte. Dofáti boli natoľko, že na perrone štípali a hladkali staré kofy od ktorých si kupovali ovocie. S dobrým svedomím môže sa povedať, že docela zpití boli nielen všetci mungovski vyslanci, lež i celé mesto Nagyenyed. Je to znakom toho, že terajší slúžnovský parlament stojí na omnoho vyššom stupni europejskej kultúry, ako bol nekďajší starý parlament pod koaliciou.

Hlá tote je najnovší obraz národnej práce mungov!

Eucharistický svetový kongress a socialdemokrati.

Každý katolícky Slovák vie, že prostriedkom septembra mesto Viedeň bude stredišťom veľkolepých slávností. Vtedy totiž vydržiava sa tam svetový kongress eucharistický k úcte Bohosyna v prevelebnej Svatosti Oltárnej prítomného. Na tomto kongresse prítomný bude náš panovník, súčasťnia sa členovia panovníckeho rodu, veľmožovia, kňazi, svetskí, bohatí, chudobní, slovom zastúpené bude katolíctvo celého sveta. Takáto manifestácia, pri nejž státisíce katolíkov verejne pod holým nebom holduje Bohu svojmu, pravda že neni po vóli socialdemokratom, bo veď oni nemajú Boha. Oni neveria nič. Ich modlou je mammon, zlatý me-

šec, pre tento chystajú sa ku borbe s najväčšou nenávisťou.

Eucharistický kongress nenie po chuti červeným socialistom. Hnevajú sa, že na ňom súčasťnia sa aj slovenskí katolíci. Červení plujú na katolíkov a vylievajú hnusnú zľč svoju, že Slováci ešte veria a že katolíci opovažujú sa klaňať svojmu Bohu. Vo svojej zlobe lžú tí červení neverci, že ucharistický kongress iba preto svolali klerikáli, aby na nohy postavili viedeňských kresťanských socialistov, ktorí pri krajinských voľbách utrpeli porážku. Červení teda viedeňský kongress katolíkov celého sveta vyhlasujú za politickú schôdzku, ačpráve nenie to iné, ako čiro-čistá poklona Pánu Ježišovi. Hľa, jakí šialení a hlúpi sú červenáci, keď pohromade vidia státisíce katolíkov a spatrujú, že aj slovenskí katolíci radšej sa pridžajú svojho náboženstva, ako čo by šli ku červeným nezna-bohom, bárs ich ta vábia kadejakí vagabundi.

Socialdemokrati aj to lžú vo svojej zlobe, že klerikáli ten svetový eucharistický kongress len preto svolali, aby prítomných katolíkov o peniaze obrali. Takéto zlostné vymysleniny púšťajú do sveta besní socialdemokrati. Nazdávajú sa, tí blázni, že Slováci k vóli nim odtrhnú sa od svojho Ježiša, a že miesto nábožnej piesne «Pokľakni na kolená» spievať budú socialdemokratickú hymnu. No nie! Málo je tých katolíckych Slovákov, ktorí sa ku socialistom pripojili, s čím aj odkopli náboženstvo svojich otcov. Slovák katolík nezapre svojho Boha k vóli socialdemokratickým papuliakom a neoplúje Ježiša v Oltárnej Svatosti prítomného, ako to urobili ich španielski súdruhovia, keď eucharistický kongress v Madride bol vydržiavaný. Hej i naši socialdemokrati ako oslavovali anarchistu Ferrera, na jehož rozkaz španielski súdruhovia kostoly rabovali, kláštory podpaľovali, bomby hádzali na kráľovské vojsko. Ano, socialdemokrati takéto processie vedia usporadovať. Veď aj vo Viedni ukázali, čo vedia, keď s divým krikom tiahli ulicami, rúcali, hubili, lámali a kradli, čo im ten v cestu padlo. Naši socialdemokrati oslavovali revolúciu. Že to bol vraj boj za slobodu. No Slováci nie sú schopní ku takým zločinom. My nelúpežime, my sa neozbrojujeme revolvermi a bombami, bo veríme v Boha a ctíme si slobodu každého občana. Vieme, že

zle robiť je hriech. K tomu nás naučil Pán Ježiš Bob náš, ktorého dňa 15 septembra vo Viedni oslavovať budeme na svetovom kongrese eucharistickom. Vyzývame aj slovenských katolíkov, nech na tom kongrese súčasťnia sa čo možno v najväčšom počte.

Kto veríš v Ježiša, choď do Viedne. Nech vidí Ježiš, že vždy verní a oddaní sú mu katolícki Slováci. *Záhorský.*

Jako parceluje mungovská vláda.

Naše cirkevné majetky, ktoré pozostávajú i z rozsiahlych pozemkov, od dlhších časov kolú oči nepriateľov katolíctva. Z toho tábora častokrát ozývajú sa hlasy, aby vláda shabala tie majetky, ktoré ináč celej cirkve katolíckej prislúchajú, a aby ich odpredala. A mali sme už aj takých ministrov, ktorí krajinskému snemu predstrel chceli zákonný návrh o shabaní kňazských majetkov. Stávalo sa to obyčajne vtedy, keď naša vláda nachodila sa v súde a nátlak chcela robiť na katolíctvo, zvlášte ale na našich arcipastierov. Shabanie cirkevných majetkov je však vec ťažká. Nešlo by to tak ľahko, ako si to predstavujú naši nepriatelia, bo veď nielen katolíci majú cirkevné majetky, lež také majú aj iné vierovyznania. Vláda aj tie by musela shabať. A potom akým právom shabe vláda cirkevné majetky, takým právom môže i židovské a veľkopánske pozemky, veď aj to je nespravodlivosť, aby ten a ten židák alebo veľkostatár oplýval tisíce jutrami úrodnej zeme, kdežto tisíce chudobného ľudu, troška zeme majú iba pod svojimi nechtami. My katolíci vieme dokázať pôvod našich cirkevných pozemkov a majetkov a vieme vykázat i to, koľké milliony z tých majetkov naši biskupi obracajú na rôzne dobročinné ciele. Nech by ale židákov, veľkostatárov a iných kapitalistov vzal súd na zodpovednosť, že akým spôsobom oni prišli k tým bohatsvám, iste by vysvýtlo veľa skrivodlivosti, klamu a švindlerstva. Rubriky dobročinnosti však nevedely by zhola nič vykázat. Takýto rozdiel je medzi katolíckymi a židovskými pozemkami.

Naši veľkňazi však nie sú proti tomu, aby ich pozemky parcelované a do prenájmu dané

boly malým roľníkom. Veď nikde neni tak veľký hlad za zemou, ako v Uhorsku. Každý človek chce mať čím viac zeme, následkom čoho je, že zem na istých krajoch ohromne zdražela. Z druhej strany však skrze delby nápadníkov rozmrvia sa majetky na tisíce drobných pozemkov, na nichž majitelia nevedia vyžiť, prečo majetky tie obyčajne prechádzajú do rúk židovských. Židáci totiž ako hyeny striehnu na pozemky kresťanov, bo vedia, čia je zem, toho je pánstvo. Následkom čoho o nedlho dostaneme sa pod pánstvo kazárov.

U nás teda veľa je takzvaných Jánov Bez-zeme. Sú to maloroľníci, ktorí by aspoň na desiatich jutrách chceli hospodáriť. Mnohí takito malí hospodári na našich arcipastierov obracajú sa prosbou, žiadajúc od nich parcelly do prenájmu. Viacerí arcipastieri náklonní sú vyplniť žiadosti týchto gazdov a dajú im do prenájmu žiadané parcelly. Lenže mnohokrát dokázalo sa, že ani parcelovanie nesplnilo nádeje týchto ľudí, ba aj politikovia, ktorí za parcelovanie agitovali tiež sa zklamali vo svojom predpokladaní, bo veď maloroľníci, ktorí parcelly prenajmú, obyčajne nemajú peňazí a požičiavajú si ich v šparkassách na veľké úroky. Pritom nech udre zlý rok, ani árendu, ani úroky nezplácajú a je krach hotový. Vieme o takýchto smutných pádoch.

Lež vzdor toho, aj parcelovanie má svoje prednosti a môže ono slúžiť ku zveladeniu malých roľníkov. Uznal to i veľkovaradínsky biskup gróf Széchényi, ktorý neraz už dokázal, že má srdce šlachetné a že milerád prispeje k pomoci chudobe. Veľkovaradínsky biskup má najviac jutár zeme pomedzi biskupmi. Pozemky tie obnášajú 160 tisíc jutár. Pán biskup veľkovaradínsky odhodlal sa teda, že pozemky ku biskupstvu patriace parcelovať dá, prv však urobí pokusy, akým zdarom prevedie sa to parcelovanie? Jestli ono skutočne ku prospechu prenájomníkov slúžiť bude, tak milerád prevedie to dielo, aby pomohol biednym roľníkom, ktorí dychtia po zemi a aby zahatil vysťahovanie sa do Ameriky tých hospodárov, ktorí iba z tej príčiny opúšťajú svoju domovizeň, bo zeme nemajú.

Veľkovaradínsky pán biskup upovedomil ministra orby grófa Serényiho, že je náklonný 12

tisíc jutár zeme parcellovať a prosil ministra o prevedenie parcellácie. Serényi s radosťou prijal nabídnutie pána biskupa a dohodli sa, že záležitosť tú poveria na «parcellačnú banku». Pán biskup určí podmienky prenájmu, banka tá však prevedie parcelláciu I dohodli sa. Čo sa ale nestalo? Minister orby gróf Serényi zavďačiť sa chcel istému mungovskému poslancovi, ktorý u ministra o to sa uchádzal, aby u veľkoveradínskeho biskupa vykonal mu 1400 jutár zeme z tých, ktoré biskup parcellovať bude. A Serényi dal sa nahovoriť, Prečo by on tomu mungovskému vyslancovi nedopomohol k tomu, aby prišiel k mastnej oročke? I písal Serényi varadínskemu biskupovi, že z tých 12.000 jutár, ktoré pán biskup ako parcely do prenájmu dá, on, gróf Serényi, 1400 jutár vyárenduje pre istého mungovského vyslanca. (Rozumie sa v celom kuse.) Môžeme si pomysleť, že žiadosť ministra orby jak nemilo dotkla sa veľkoveradínskeho biskupa. Veď on malým roľníkom chce pomáhať a hľa, minister hatí ho v tom, vyráza chlieb z úst chudoby a bohatému mungovi pomáha ku mastnému obchodu. Čo mal ale robiť? Zvady začať s ministrom? Nevoľne bár, ale privolil. A tak mungovský vyslanec Pavel Csuzy lacným spôsobom prišiel k výnosnému obchodu a s tým k veľkému rebachu. On totiž za tú istú cenu vyárendoval jutro zeme od pána biskupa, ako aj maloroľníci, ktorí sa o parcely hlásili. Lenže Csuzy nie s tým cieľom prenajal 1400 jutár, že na nich bude hospodáriť, lež na gšeft. Ešte za tepla našiel si jedného židovského árendáša, ktorý tých 1400 jutár zeme od Csuzyho skoro za raz takú vysokú cenu vyárendoval a to na desať rokov, a tak Pavel Csuzy bez toho, že by bol čo len slámku na kríž preložil, zabezpečil si pekných pár tisíc korún ročitého dôchodku. A toto sa nazýva vlastenectvom. Čo by sa ale bolo stalo, keby biskup gróf Széchyni v tom vlastenectve nasledoval bol Csuzyho? Bolo by bývalo kriku, takto však v tajnosti ostala tá smutná záležitosť, ktorá tak zrejme charakterizuje sobeckosť vlády a mungovcov. Áno, keď sa mungovská vláda udržať chce, musí nasýtiť hladných mungovcov.

Takýmto spôsobom veľa maloroľníckych famílií prišlo o výživu, ktorú boly by mali, keby minister Serényi, patrične Pavel Csuzy, nebol

im z rúk vytrhol 1400 jutár oráčiny. Čo mali títo chudáci robiť? Vzali vandrovnú palicu a šli do Ameriky. Mungovská vláda chudobný ľud takto núti k vysťahovaniu.

My lutujeme osvieteného pána biskupa Széchényiho, že do tak neprijemného položenía prišiel pre lakomosť jedného mungovského vyslanca. Nuž ale mungovci nešetria nikoho. Tým neide o svedomie, o chudobu a česť, lež o vlastny osoh.

Skoro každý mungo má svoju panamu, ale zato oni sú obrancovia vlasti a priatelia chudoby, my ale vlastizradcovia.

Kedy bude koniec tomuto raubierskemu šafáreniu? Kedy sa porátame s mungovcami?

Ondrej Hladký.

Preč s alkoholom!

Tretí poľský protilievový kongress minulého dňa vydržovali vo Lvove, a na tomto kongresse súčastnili sa mnohi zo všetkých krajov Poľska. Biskup Bandursky v svojej zaháječnej reči ohnivými slovami vyzýval prítomných k neustúpnemu boju proti alkoholu ako proti najbesnejšiemu nepriateľovi človečenstva. V mene mesta rečnil mešťánosta Neumann. Za ním ozvali sa zastupitelia krakovskej a lvovskej university ako aj rady školskeho spolku. Počas kongressu bolo viac prednášiek; všetci prednášiaci poukázali na to, jak škodlive účinkuje alkohol na duševné schopnosti človeka a na všetky ústroje tela. S kongressom spojená bola i protilievová výstava; ukázalo sa zrejme jak veľmi pustoší alkohol rozličné ústroje ľudského tela. Kongress žiadal, aby krčmy v nedelu a vo sviatok zatvorené boly. Dal by Pán Boh, aby v každom meste a v každej dedine vypukol boj proti zkazonosnému alkoholu vôbec lež v prvom rade proti hnusnej, smradlavej pálenke.

Jak hrozné su následky užívania jedovatého liehu smutne vysvytá i zasledujúcich strašných príkladov.

V jednej rožňavskej krčme 29. júla v noci zabávali sa murárski tovaryši. Keď sa už ku koncu chýlila zábava, v opitom stave začali sa vadiť a krčmu opustili s bitkou. Na ulici Štefan Švajkó a Ján Telecki napadli svojho

súdruha Štefana Zána a začali ho biť. Zán k svojej obrane vytiahol nôž, a obidvoch tak ťažko poranil, že Švajko romrel zaraz na mieste, a Telecki o niekoľko hodín v nemocnici. Zána hneď posadili do chládku.

V Paríži istý nenapraviteľný korheľ, menom Julius Graffel, ktorý každú noc ožratý prišiel domov a v takom stave vždy surovo trápil svoju ženu, nedávno keď najprv ukusine zbil ubohú ženu, vyhodil ju von oblokom. Nešťastná žena zabila sa na dlažbe.

V obci Fertőmajor jedenásť robotníkov nebezpečne onemocnelo následkom otrávenia sa metilalkoholom.

V Arade remeselník Imrich Vajda zo stávky naraz vypil pol litra pálenky. Zomrel naskutku.

V satmárskom Hodási bola minule svadba. Opolnoci medzi doťatými mládencami nastala zvada, a po nej bitka. Péter Biró chytil nôž a zaklal Gábora Nagya. Vražedného mládenca zatkli žandári.

F. K.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Z Trenčianskej.

V Trenčíne vychodia noviny pod názvom «Vágvölgyi Lap», ktoré silou-mocou, nohami, rukami podporujú vládu. Nielen včulajšiu mungovskú, lež všetky, ktoré posiaľ oblažovaly Uhorsko. Noviny tieto udržiava vláda, dávajúc im peňažnú pomoc. Tie noviny sú ale aj orgánom stoličnej kliky, preto nečudujme sa, keď tento plátok všetko vychvaluje, čo vláda koná. Ako tie noviny oslavovali a zveľbovaly neobehého Desidera Bánffyho, keď v Trenčianskej najohavnejšie voľby prevádzal; ako vyhlasovali za vlastenca každého stoličného bumbaja a židovského šviháka, keď ubohých kresťanských voličov prenasledoval, katoval a k súdu náháňal, tak oslavujú aj grófika Štefana Tiszu a celú bandu mungovskú, že dňa 4. júna tak zdarne previedli ich živáňsky kústik, nad nímž zastavil sa celý vzdelaný svet, A jako oslavujú trenčianske (föispánove) noviny biharského fičúra Tiszu, tak hanobia a pomlúvajú i spojenú opozíciu. Aj v čísle zo 4. augusta pod záhlavím «Načo to?» špincú na spojenú opozíciu preto, že ona aj v trenčianskej stolici shromaždenie

bude vydržiavať. Že vraj načo to? Že vzaj prečo volať na pomoc ulicu? Prečo búriť ľud? Či by vraj nebolo lepšie, keby sa opozícia pomerila s vládou?

«Vágvölgyi Lap» volákosi laká sa agitácie opozičných stránok. Klika föispánova i s jej úradnou trúbou rada by, aby ľud nič nevedel o tom, aké násilenstvá prevádzali mungovci a ako obrátili na posmech slobodu, na ktorú posiaľ tak hrdí boli sme v Uhorsku. Klika föispánova to chce, aby v Trenčianskej aj v budúcnosti panovaly tie politické pomery, ktoré Szalavszky föispán utvoril tam s pomocou úradníkov a volebných predsedov, následkom čoho podarilo sa mu vo všetkých trenčianskych okresoch vyvolať dať mungovských vyslancov. Nuž áno, to sú veru ružové pomery, keď föispán nemusí s opozíciou zápasíť. Lenže blíži sa doba všeobecného volebného práva. Tomuto pôdu chystá spojená opozícia aj v Trenčianskej. Prebúdza ľud, aby prišiel k seba povedomiu. Aby sa nedal klamať a za nosom vodiť kadejakým stoličným trunkusom a špinavým židákom. Politického presvedčenia musí i trenčiansky ľud nadobudnúť, aby nevolil viac Hencovcov, Erdélyovcov, Barosovcov, Lévajovcov, lež mužov zo svojej krve a svojich priateľov. Áno, trenčianska stolica potrebuje takýchto zastupiteľov a nie lenivcov a násilných mungov, ktorí nevedia iné, iba nové a nové farchy uvažovať na bedrá chudoby. A z otroctva mungov vyslobodení Trenčania kresťanských ľudových poslancov vyvolia si pod zástavou všeobecného volebného práva.

Nech len prídu rečníci spojenej opozície do Trenčianskej! Nech svolajú čím viac ľudových shromaždení! My tam budeme! Nech vidia stoliční mungovia, že my sme vo väčšine!

Toto je moja odpoveď na článok «Vágvölgyi Lapu».

Trenčan.

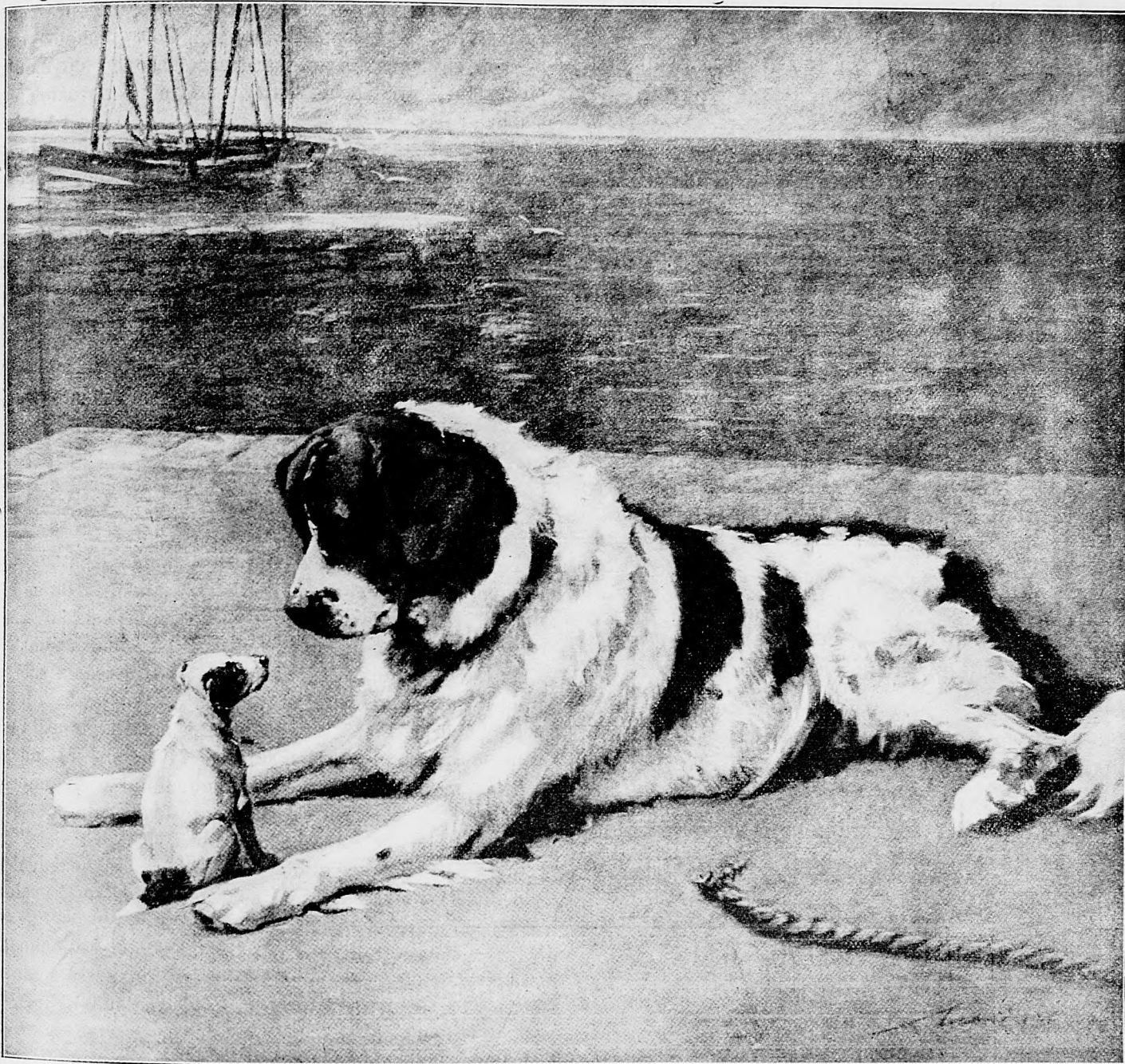
Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krestan». «Krestan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Krestana».

POLITICKE CHYRY.

Následky Lukáčsovoho účtovania.

Ministerpredseda Ladislav Lukács vzbúril proti sebe takmer celú krajinu. Nespokojnosť badať i v samých vážnejších kruhoch pracov-

aby v krajinskom sneme nastaly riadne pomery. Lukács aj v jaseň len v spoločnosti mungov, pomocou policajtov, žandárov a vojska vynášať chce zákony a to také, z akých osov budú mať len mungovci. Veď ale na stráži sú spojené stránky opozície a náležite zhubia remeslo

Jedon pes jako druhý.

nej strany. Z Lukáčsovoho účtovania presvedčil sa svet o dvoch veciach. Po prvé o tom, že nechce dať ľudu volebnú reformu ani v tom smysle, v jakom mu ju predostrely spojené stránky opozície. Po druhé o tom presvedčil sa z účtovania každý rozumný človek, že on ani nemyslí na to, aby so stránkami opozície uzavrel pokoj a

mungov. V tomto boji za práva ľudu nech voličia po všetkých krajoch podporujú opozíciu a v prvom rade kresťanskú ľudovú stranu. Ohrožujúce shromaždenie vydržiavať treba v každej obci. Nech po celej krajine, horami, dolami ozýva sa heslo: Dolu s Lukáčsom, dolu s Tiszom, dolu s celou stranou mungov!

Nedôvera ministrovi orby.

Členovia neodvislej strany v Baňskej Bystrici jednohlasne usniesli sa na tom, že v budúcom mesiaci vydržiavať budú veľké ľudové shromaždenie, v ktorom ostro vystúpia proti nezákonnosťam a hrúzovláde Lukácsa a Tiszu a spolu nedôveru vyslovia ich krajinskému vyslancovi grófovi Bélovi *Serényimu*. Za toto shromaždenie oduševňuje sa ľud po všetkých stranách a súčasťnia sa v ňom všetky okresy zvoľenskej stolice.

Ohrožujúce shromaždenia spojených stránok opozície.

Po zakočení najsúrnejších poľných prác spojené stránky opozície v nedeľu, 18. augusta, znovu začaly vydržiavať ohrožujúce shromaždenia. Prvé ohrožujúce shromaždenie na tento čas bolo v obci Alsólendva, kde rečnil i vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg *Szmrecsányi*. Ohrožujúce shromaždenia vydržiavajú sa 25. aug. o pol 3 v Szempczi, o 5 h, v Galante a 1. sept. o 3 h v ob: Szkacsán účtuje p. G. *Szmrecsányi*.

Z CUDZOZEMSKA.

Rozpoloženie na Balkáne. Ohľadom zavedenia a ustálenia pokoja na Balkáne uhorsko-rakúsky minister zahraničia gróf Berchtold najnovšie dosiahol také úspechy, za ktoré jeho veľičenstvo kráľ Franc Jozef udelil mu najväčšie vyznačenie Zlatého Rúna. V diplomatických kruhoch očakávajú, že dľa plánov grófa Berchtolda pošastí sa zabezpečiť pokoj i medzi Talianskom a Tureckom.

B E S E D N I C A.

Žinka.

I.

Čeladna izba ani není taká neprijenná a smutná zvlášte keď otecko ide do divadla s macochou. Ella v takýto čas sadne si na kraj postele a shovára sa so slúžkou Hankou, ktorá v kuchyni ukladá riad, potom malú lampu zanesie do čeladnej izby a tak sedia oproti sebe, slečna oprúe si obidva lakte o stôl a slúžka vážnou, nesústrastnou tvárou a mechanickou usilovnosťou štopká pančuchy.

— Uvidíte, Hanka, že to už nepotrva dlho — riekne slečna Ella.

— Keby som ja bola na vašom mieste, slečinka — odpovie slúžka — už by som dávno bola ušla a bola by som vstúpila za opravdovú slúžku. Nuž veď už aj teraz tak žijete!

— Oh, keby som mohla, veru by som to aj urobila — vzdychla si Ella.

— Práve tak pracujete, ako chyžná, jiete v kuchyni, spavate v čeladnej izbe, v lete chodíte bosá, len práve že plácu nedostávate, zauškujú vás a za nič pre nič.

— Jaj, Hanka moja, keby som bola plnoletá, veru by som ani neostala tu. Ale bez oteckovho dovolenia mi nedajú knižku a bez knižky ma nikto nevezme do služby.

— Veď je to veru nesvedomitosť od pána veľkomožného, že sa na to nečinne díva. Ako keby nebolo dosť miesta pre vás v izbách.

— Moju malú, sladkú postielku dali na povalu — riekne Ella smutne. Ešte raz si ľahnem do nej a potom...

— Kedy?

— Hádam ešte dnes.

— Za takej tmavej noci? Na povale?

— Povedzteže, Hanka moja, veríte vy v mátohách?

— Nie ja!

— A išli by ste v noci na povalu?

— Nie ja.

— A čoho by ste sa bála?

— Len tak, predsa by som sa bála.

— Vidíte a ja veru tejto noci pojdem na povalu, celkom sama a nebudem sa báť a ľahnem si do mojej drahej postielky a už potom všetko bude celkom ináč.

— Vari vám to nejaká veštica poradila, slečinka?

— Sama som si to vymyslela — odpovedala Ella s tajuplným úsmevom. A potom ma otecko bozká a jeho žena veľmi obanuje, čím sa prehrešila proti mne. Veď som sa stiahla na takú malú, aj tak som jej nikdy nestála v ceste, nuž prečo zachodila takto so mnou?

— Také sú macochy — potešovala Hanka slečinku — ale ich potresec pán Boh!

— Otecko ma potom bude objímať a bozkávať s plačom. O, budeš vidieť, Hanka, že mne ešte veľmi dobre bude volakedy.

— Dal by Boh, slečinka moja, ale teraz choďte prikrývať stôl, lebo onedlho milosťpani už tu bude a beda vám, jestli nebude všetko v poriadku.

— Už idem, Hanka, a uvidíš, že všetko bude v poriadku, akonáhle sa dostanem dolu z povale.

II.

Dievčatko práve najlepšie prikrývalo, keď sa tamvon hurtaou ozval zvonec. Od ľaku jej vypadol jedon malý tanierik z ruky. Usilovala sa posbierať črepy, ale už bolo pozde. Macocha, v drahom divadelnom zelenom kabáte, v šuchotajúcom bielom hodvábe zastala v dverách jedálne. Jej pekná ružová tvár bola zohavená od zásti a keď videla zmeravené malé dievča s črepami taniera v ruke, vrhla sa na ňu a chytila ju za vlasy:

— Zase si spravila škodu? Kam ti sledil rozum, ty naničhodnica? Nuž či ty ani to nevieš poriadne spraviť, do čoho sa aj ostatná slúžka z dediny rozumie? Čo bude z teba? Čo mám robiť s tebou, ty naničhodné stvorenie?

Za každým slovom nasledovalo jedno potrhnutie vlasov dievčaťa. Toto klesne na kolená, tak trpí bez slova a bez plaču kvákanie za vlasy. Macocha sa pre toto ešte väčšmi nazlostí. Hádám keby plakala, keby ju prosila, tak by ju snád menej nenávidela. Ale toto nemé trpenie je jedno s vypudzovaním z domu. Neuzná jej právo v dome, považuje ju len za cudziu, ktorá sa len votrela do rodiny a ktorá ju môže zadlaviť, ale práva si nemôže nadobnúť v dome a zvlášte nie nad ňou.

Otec, jedon malý, belavý človek, hodne plešivejúci, na jedno okamženie zjavil sa za svojou ženou, ale naskutku zmizol. Nech si myslí úbohé dievča, že on nič nevie o tom, čo sa teraz robí.

— Skoro dávaj večeru — kričí ešte macocha na dievča — a ak ešte raz spraviš škodu a nebude prikruté, keď prídem domov, tak ňa zahrúsím. Rozumíš?

Ella sa na túto vyhrážku len usmeje. Vyjde do kuchyne a donesie večeru na stôl. Otec je už tam v jedálni, ale sa neopováži pozrieť na svoju dcérku. Táto ale zdvihne naňho svoj smutný pohľad a riekne ticho:

— Dobrý večer, otecko.

Chlap sa trasie, hrdlo mu veľmi dusí pohnutie, ale sa neopováži pozrieť na svoju dcéru, lebo z druhej izby vyjde jeho žena a kričí zlostným hlasom:

— Nuž a toto že je zase čo? Kto odrezal žinku z roletne? V jednom obloku spalne odrezaná je žinka s roletne.

Tvár dievčatka ostane biela, hádam teraz prvýraz sklopí oči pred svojou macochou a tak šepká:

— Nevieam.

— Hanka! — kričí milostpani.

Hanka príbehne a milostpani aj ju berie na otázku pre žinku.

— Nevieam, milostpani, veď som ju vari len neukradla.

— Tak si ty bola, ty podliačka, odrezala si ju len preto, aby si mňa zlostila. Zo samej nenávisti a lsti. Či sa priznáš naskutku?

Dievčatko mlčí.

— Kam si dala žinku, povedz!

— Neodrezala som ju — riekne dievča teraz už tvrdošijne.

— Kam si ju dala! — kričí macocha a zase sa vrhne na dievčatko.

— Ale moja drahá! — zvolá teraz už otec. — Nerozčuľuj sa!

— Tak?! Ešte ju zastávaš? Ty proti mne?

— Nie, moja drahá, ja sa bojím len o tvoje nervy. Nerozčuľuj sa pre tú žinku, nezaslúži!

— Nezaslúži? Veď to urobila len preto, aby mňa zlostila, lebo to nikto iný nemohol urobiť, len ona.

Nuž a či je to tebe máličkosť, že v tvojom dome takto bezočivo zlostia tvoju manželku? No dobre, pretrpím aj toto, ale zajtra rano nech žinka bude tu, lebo ináč predložím tú otázku, že alebo ja opustím dom, alebo ona!

Ella sa veľmi podivne usmievala a nedbajúc viac na krik svojej macochy, vyšla von z izby. V kuchyni bola takmer veselá a pošepkala nalakanej Hanke:

— Do zajtra sa žinka najde! A ešte tejto noci pôjdem na povaľu.

— Škoda bolo nahnevať milostpaniu — riekla Hanka. — Vidíte, teraz milostpán má pravdu, načo ste odrezali žinku z obloka?

Ella neodpovedala, len si pritiskla čelo ku obločnej tabuli a dívala sa von do veľkej tmy. Potom sa chvrtro zvrtila a riekla Hanke:

— Vidíte, tu je aj kľúč od povale.

III.

Milostpaniu na druhé rano malo puknúť od zlosti. Už viackrát zacengala a Ella len nechodí. Nedoniesla ani topánky, ani kávu. Ale, poneváč cenganie len nechcelo prestávať, vnišla do spalne Hanka a zľaknute oznamovala milostpanej, že slecinka neni tu.

— Neni tu? Nuž a to že je ako? A že sú ani topánky neni vyčistené? Toto je už neslýchané. Toto už nemôžem trpeť ďalej.

— A hovoríte, že slecinka v noci išla na povaľu, z akejsi pôverčivosti a že sa ešte nevrátila? Toto je podlosť. Na povaľu? Hahaha! Zavčasu začína slediť v noci po povaľách!

Toto už pán veľkomožný nemohol nechať bez slova.

— Prosím ňa, takéto niečo predpokladať o mojej dcére sa predsa len nesvedčí.

No, veď mu viac ani nebolo treba. Začala sa hrmavica nad jeho úbohú hlavou. Ale otea-slabúcha opanoval akýsi zvláštny nepokoj. Neodpovedal síce svojej žene, ale sa chvrtro obliekol a potom sa ponáhľal na povaľu. O niekoľko minút jeho krik naplnil celý dvor. Ľudia sa shrkli, vybehli na povaľu. Aj milostpanej sa zasekla reč a zľaknute pozerala okolo seba, že čo je to?

Bližia sa fažké kroky, hausmajster, otec, ba ešte niekoľko chlapov niečo nesú z povale. Bola to Ella, úbohá Ella. Obesila sa na povali. Hanka sa hodí na ňu s plačom. Merave, ako soľný stĺp stojí macocha a len sa díva, díva. Odrazu len priskočí ku mrtvole a ako taký, ktorý sa oslobodil od veľkých duševných múk, zvolá:

— Žinka! No, či som nepovedala, že ona odrezala žinku?!

Krest'anský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

CHYRNIK.

Jeho veličenstva kráľa 82 ročné narodeniny
Zvláštna milosť Božia je, keď človek dožije sa vysokého veku v úplnom telesnom i duševnom zdraví. Toto doprial Nilostový Boh nášmu slávne panujúcemu kráľovi Francovi Jozefovi I., ktorý v nedeľu, 18. augusta doplní 82. rok života svojho. Jeho veličenstvo obkľúčený láskou svojich národov a úctou širokého sveta na letovisku v Išli v kruhu svojej familie slávil deň svojho narodenia. Osemdesiatdruhé narodeniny jeho veličenstva s radosťou slávil v celom Uhorsku. Nacionálne zástavy oznamovali všade, že občania slávil tento pamätný deň. V chrámoch Božích odbavovali sa slávnostné služby Božie, veriaci vzdávali vďaky Všemohúcemu, že poprial jeho veličenstvu dožiť tento zriedkavý deň a zkrúsené prosby vznášaly sa ku vyšším neba, aby dobrotivý Boh jeho veličenstvo kráľa ešte mnohé roky živil ku radosti a blahu jeho národov!

Slávnosť sv. Stefana prvého apoštolského kráľa Uhorska, v budinskom hrade zvičajnou veľkoleposťou odbavovali 20. augusta. Pravicu svätého kráľa v zriedkave peknom pochode z kostola kráľovského zámku preniesli do korunováčného, chrámu kráľa Matiaša. V slávnostnom pochode súčasťníci sa: zastupitelia oboch domov krajinského zákonodarstva, uhorskej vlády, štátnych, hlavnomestských a vojenských vrchností, duchovenstvo, fary, katolícke spolky a drežstva celého hlavného mesta a katolícki veriaci zo všetkých strán krajiny v obrovskom počte. Pravica svätého kráľa v kostole kráľovského zámku k verejnej ucte vystavená je cez celú oktávu.

Smrť. Jeho eminencia kardinál arcibiskup jágerský dr. Jozef *Samassa*, 20. augusta na úsvite v 86. roku života zomrel v Jágri.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer Colbrie 15. augusta, vo sviatok Nanebevzatia Panny Marie v sidelnom chráme svojom s veľkou assistenciou slúžil slávnostnú sv. omšu. Podobne slávnostnú sv. omšie slúžil osvietený pán biskup i 18. augusta akožto vo výročitý 82. deň narodenín jeho veličenstva kráľa. Z tejto príležitosti v sidelnom chráme biskupskom prítomní boli zastupitelia stoličných mestských a vojenských vrchností. Dr. Ján Csiszarik, pápežský praelát, uhorský cirkevný radea pri velvyslanectve vatikánskom, kanonik veszprémszky, nekďajší professor bohoslovia na tunajšom semeništi minule na návšteve bol u osvieteného pana biskupa. Do tunajšieho spolku katolíckych gazdiniek, najnovšie vstúpilo 17. panien. — *Tokaj.* Na vnútornú

ozdobu tunajšieho kostola 18. augusta vydržiavali dobre vydarenú zábavu. — *Homonna.* Osvietený pán biskup dr. August Fischer Colbrie, na tunajšiu 3. novú stanicu r. kat. učiteľsku vymenoval Alexandra Vojnarovitsa.

Pozvanie. Trnavský Farský Úrad všetkých veriacich okolia Trnavského povoláva na púť Maria-Zellskú. Púť táto povede sa 11. septembra a bude spojená s kongressom Eucharistickým, čili s valným medzinárodným shromaždením v septembri vo Viedni vydržiavaným na úctu Prev. Sviatosti Oltárnej. Poriadok tejto púte bude: 11. septembra o pol 4. hodine ráno v Paulinskom kostole, sv. omša, po ktorej s vlakom ocestujeme do Maria-Zelly, kde prídeme popoludní okolo 5 hodiny. V Maria-Zelly strvávať budeme dva dni, t. j. 12. a 13. septembra, kedy vybávia sa všetky pobožnosti. Dňa 14. sept. ráno bude sv. Omša, po ktorej vrátíme sa s vlakom do Viedne. 15. sept. ráno súčasťníme sa na svätej Omši a v slávnostnom sprievode Eucharistickým, po ktorom večer vrátíme sa do Trnavy. Trovy železničné, púťne a viedeňského kongressu v páde aspoň 200 pútnikov činia 17 korún, ktoré najneskôr do 25. augusta zaslať sa musia na Farský Úrad Trnavský. Po tomto čase prihlasy prijať nemôžeme ani neprijmeme. Preto, ktorí mieňa sa k púti tejto pripojiť, nech svoje prihlasy s peniazmi čím skôr zašlú. Rozširujme úctu a slávu P. Ježiša v Prevelebnej Sviatosti Oltárnej prítomného a čo možno v najväčšom počte dostavme sa na túto púť Eucharistickú! V Trnave, 1912. augusta. Farský Úrad.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Stoličný výbor 26. augusta vydržiava mimoriadne zasadnutie ku oslave chýrneho maliara Pavla Szinyei-Merse, rodáka z Jernye. — Slávnostnú reč držaf bude Adalbert Berzeviczy, predseda vedeckej akademie budapešťanskej. Sochu oslavovaného postavia na stoličnom dome. V minulom mesiaci železničnou čiarou Kassa-Oderberg z Ameriky prišlo domov 12 tisíc ľudí a 16 tisíc vyfahovalcom nedovolili vystúpiť na breh amerikánsky, ponač následkom volby nového predsedu Spojených Štátov, obchody tam vôbec zasekly a robotníci nemajú tam práce a zárobku. Tunajší ortodoxní židia, počtom 21, neboli spokojní s ich doterajšou modlitebňou a ku tomuto cieľu vyvolili si druhý dom. Ten ale upotrebil zo zdravotných ohľadov nedovolil im mestský kapitán. Michal Hodinka, pravotár, bývalý správca panstva grófa Dionýza Andrásyho, zomrel v 72. roku účinného života. *Bardíjov:* Tunajší mungovia minulý týžden do Budapešte šli na poklonu naráz až ku trom ministrom. Viedel ich tunajší mungovský vyslanec Ludvik Bornemisza. Ako odplatu za podporovanie mungov, proti kandidátovi kresťanskej ľudovej strany od ministrov pýtali gymnázium, občianskú dievčenskú školu a ešte aj vojsko. Nuž občiansku dievčenskú školu vystaviť dovolil im minister vyučby, dostane vraj štátnu podporu a otvorená má byť už 1. septembra. — *Kisszeben.* Vo sviatok Nanebevzatia Panny Marie odbavovaný tu bol veľký odpust, ku ktorému mnoho národu dostavilo sa zo všetkých strán. Podobná slávnosť odbavovaná bola i v obci Zsebfalu, kde sláv-

nostnú sv. omšu slúžil Ján Kurimszky, farár zo Szinye, a sviatočnú kázeň mal farár zo Sztankahermány Ján Frimmer.

Chýry zo Spiša. Uhorský Karpátsky Spolok 4. aug. v Starých Smokovcach držal svoje ročné valné zasadnutie, na ktorom mnohí saúčastnili. Z ročnej zprávy vysvitá, že spolok minulého roku mal 12.568 korún príjmu a 10.521 korún výdavku. V poprádskom muzeume pribudlo 1.683 predmetov. Aggteleckú jaskyňu navštívilo 1.224 turistov. Spolok ešte toho roku s telefónom spojil všetky tatranské útulne. V Markušovciach veľmi plano pochodila Michalová Uličny. Idúc na odpust svoje usporené groše schovala do pece. Slúžka nič netušiac zakúrila a oheň na popol obrátil 200 korún, hotových peňazí, ako aj 500 korunovú sporiteľnú knižočku. V Ruskinovciach za r. k. učiteľá vyvolili Eduarda Tatarkó, v Lešnici Ludvíga Kozáka a vo Vikartovciach Bélu Faixa učiteľá z Lučivnej. Pri Novej Vsi voz zagniavil jedného tiriročného cigánskeho chlapčeka. V Novoveských Huttách Gottfried Saltzer z Merényu 6. augusta spadol z plného voza a zomrel naskutku. — Pre podnotárske stanice vo Velkom-Lipniku v Kacvine a v Hollólmnici minister vnútra dal po 1.000 korún štátnej podpory, pre podnotársku stanicu podolinského okolia ale 600 korún. — V Kežmarku Imrichovi Thökölyovi postaviť majú pamätnú sochu. Do teraz na ten cieľ sossbierali 28.000 korún. — Notársky spolok stoličný 6. a 7. aug. držal v Poprade svoje ročné riadne valné shromaždenie, na ktorom pojednávali o všeliakých záležitostiach. Za predsedu spolku vyvolili Belu Andrasovszkyho, za podpredsedu Teodora Töröka, a za hlavného zápisníka Jána Gótscha. Na krajinske shromaždenie notárov v Koložváre vydržiaval sa majúce vyslali Belu Andrasovszkyho a Jána Gótscha. — Podhradský r. k. spevokol 4. aug. na Sivejbrade mal letnú zábavu. — V Baldovciach 8. aug. ráno udrél hrom do domu Valenta Barana, kde na zem hodil a popálil jeho práve pri stole raňajkujúce štyri deti. Dľa mienky lekára všetky štyri deti ostanú na žive. Hrom polámal všetky obrazy, taniere a zrkadlo. — Levočský patronážsky spolok behom svojho polročného účinkovania do ochrany vzal už deväť chlapcov, ktorých na svoje útraty k dobrým majstrom dal za učňov. Spolok zdarne učinkuje aj ohľadom protihydrového pohybu, podarilo sa už viac prácedajcov priviesť k tomu, aby robotníkov svojích vyplácali nie v sobotu, lež v daktorý iný deň týždňa. Spolkový majetok obnáša teraz 950 korún. — Pod Vysokými Tatrami, ako očuf, budúceho roku elektrickú železnicu vystavia až do Belanských kúpeľov (Barlanghideg). — Piarista Matej Berényi z Podolinca preložený je do Sátoraljaujhelyu, na jeho miesto príde Pavel Guba. — V Starej Vsi jedna praxica uliahla 18 prasiat. — Velkolipničania na budúci rok vystavia si novú poschodovú gr. kat. školu. — Dr. Emil Toronszky v Starej Lubovni otvoril pravotársku kanceláriu. Roľníci a remeselníci lubovenskeho okolia podporujte tohoto nového, kresťanského advokáta! — V

Starej Vsi 6. augusta. t. j. v deň premenenia Pána odbavovali veľký odpust. Ludu bolo dačo menej, ako zvykle býva, kňazov bolo ale neobyčajne mnoho, až 16. sv. omšu slúžil ružomerský katechéta Jozef Oravec a kázeň mal prevel. pán Kazimír Jary kanonik-farár z polského Maňova. — Ferdinand Ambrózy, honvéd z roku 1848., zomrel v Spišskej Belej 4. augusta. — V Smokovách do minulého týždňa bolo 3.266 kúpeľných hostí, v Nižných Smokovách 855, v Tátraszépľaku 1599 a v Novoveských kúpeľoch (Iglófüred) 644. — V Richvalde teploner 13. augusta včas ráno ukázal len tri stupne tepla.

Smrf. V Beckove 2. aug. po pobožnom prijatí sv. sviatosti zomrel tamojší dekan-farár Aleksander *Léday* 70. roku života svojho.

Obeta Váhu. Vo Fraštáku (Galgócz) pri kúpání vo Váhu utopila sa 14 ročná Maria Vavró. Mrtvolu jej vylovili na druhý deň.

Zo sedemdesiatich dvanásti. V Kremnici zo 74 mládencov 12 vzali za vojákov.

O vystáhování. V mesiaci júni z našej krajiny s cestovným listom vystahovalo sa do Ameriky 5.110 osob.

Počty katolicizmu v svetle štatistiky. V ostatných sto rokoch počet katolíkov v rozličných krajinách poriastol nasledovne: v Anglicku zo 120.000 na dva milióny 180.000, v Nemecku zo 6 miliónov na 20 miliónov 341.441, v Švajčiarsku zo 420.000 na jeden milión 300.000, v Rumunsku zo 16.000 na 150.000, v Bosnii a Hercegovine z 25.000 na 398.000, v Bulharsku z 1.300 na 28.000, v Serbsku zo 6.000 na 20.000, v Grécku z 15.000 na 44.009. Pod Rusom behom štyroch rokov vrátilo sa (od 1905 do 1909) 230.000; v europejskom Turecku navrátilo sa asi za ten istý čas 24.855. V Afrike je teraz 850.000 katolíkov, na počiatku devätnásteho stoloetia bolo ich asi desäťtisíc. Podobný bol počet katolíkov i v Azii okolo roku 1800, teraz je tam štyri milióny 600 tisíc katolíkov. V Spojených Štátoch poriastol počet katolíkov zo 40.000 na 22 milióny 587.079, v Kanade zo 160.000 na dva milióny 250.000, v Južnej-Amerike je dnes 40 miliónov katolíkov. V Austrálii, kde roku 1800 na palcách bolo možno počítat katolíkov, je ich teraz jeden milión 600 tisíc.

Lichvu poistujúce spolky utvorily sa v minulom mesiaci v trenčianskych obciach Györkeháza, Jeszenye, Lejtöső, Vizsolajos a Sziklaszoros v zvolenskej obci Zólyommiklós, v liptovskej Osade a v oravskej Vavročke.

Zavraždení ovčiarí. Z Baňskejbystrice oznamujú: V zvolenskej obci Garampéter 9. aug. večer štyria sadzou zašpinenej tváry hľapi, so sekerami a flintami ozbrojení šli na tamojší salaš, a napadli zamestnaných tam dvoch ovčiarov Jozefa Tenkyho a Ondreja Ivaniča. Preto ta prišli, aby odohnali ovce. Ovčiarí sa všemožne bránili, načo ich tí zlodeji zabilí. Ovce ale nepodarilo sa im odohnať, bo museli utekať pred ľudmi, ktorí sa na krik zbehli. Vyšetovanie je zavedené.

Koľko zlata sa nakope na svete. Množstvo zlata, ktoré na svete nakopú, z roka na rok sa dvíha. Kým

roku 1900. na celej zemi nakopali 383.049 kilogrammov zlata, zatiaľ roku 1911. nakopali ho 663.069 kilogrammov. Roku 1900. najviac zlata nakopali v Amerike. V tom roku nakopali tam 192.503 kilogrammov zlata. Za Afrikou v tomto ohľade nasleduje Amerika, potom Austrália, za touto Európa a konečne Asia. V Európe najviac zlata nakope sa vo Francúzsku. kde ho minulého roku nakopali 42.209 kilogrammov.

Ženské a mužské. Dosiaľ panovala tá mienka, že na zemi žije viac ženských, než mužských. Túto mienku podporovala zvlášte tá okolnosť, že o Európe toto skutočne platí a v iných častiach sveta dávnejšie sotva spočítavali obyvateľov. V novších vekoch však vo všetkých krajinách sveta dosť presne spočítali ľudí a novšie výsledky popisu ľudu podvrátili staré domnenie. Dľa najnovších dát štatistiky na celom okrsliaku zemskom býva asi 1700 millionov ľudí a z týchto asi u 1038 millionov duší možno ustáliť pohlavie. V Európe na 2000 mužských padne 1027 ženských, v Afrike 1045, v Amerike 966, v Asii 991 a v Austrálii 937. Najviac ženských je v Ugande, kde na 1000 mužských padne 390 ženských. Na celej zemi na 1000 mužských padne priemerne 990 ženských.

DOPISY.

Nová Ves (Igló, Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom Krestane.

K môjmu dopisu o novoveskom ohňohasičskom naukobehu ešte to musím doložiť, že sa veľmi dobre vydaril, všetkých 60 účastníkov dokonale osvojilo si potrebné vedomosti. Radostné je, čo veliteľ naukobehu povedal o našom slovenskom ľudu, že dedinský slovenský živel nielen svojou práceschopnosťou, lež aj svojou poslušnosťou na prvom mieste stojí ohľadom ohňohasičstva. Počas naukobehu zasiaté semeno vyvine sa zaiste vo veľký strom, ktorý hrdo ohlasovať bude správnosť ohňohasičských pomerov spišskej stolice.

Zpravodajca.

* * *

Zo Solčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráďte uverejniť tento dopis v našom obľúbenom «Krestane».

Už dávno nikto nepísal do Krestana, teda s vaším láskavým dovolením ja sa chytám pera. Jako je to známo, pri poslednej obecnej voľbe bývalý rychtár Babčan, syn toho chýrečného starca, prepadol, hárs viac sto korún vyhodil na kortešačku. Pádu si bol sám príčinou, lebo pri poslednej stoličnej voľbe s notárovou cedulou na liberálov hlasoval. Dosť to mrzelo vrelemlívaného a všeobecne cteného, statného ľudáka, starého Babčana, ktorý dôsledne aj vtedy po ľudácky hlasoval; nuž ale

on si nevedel rady dať, že jeho plnoletý syn viac hľadá na priazeň liberálov, nežli na záujmy drahej, od Boha požehnannej ľudovej strany.

Náš pán knieža Livius Odescalchi sa už od mnohých rokov nemieša do politiky. Kedysi bol oduševneným podporovateľom a rozširovateľom ľudových zásad.

Naša pri Veľkých Topolčanoch ležiaca obec už od začiatku vynikala ľudáckou dôslednou statočnosťou. Dá Boh, že sa nezpovtoríme na hnusných liberálov.

U nás je ľud triezlivý; krémári nebohatnú, gazdovia ale sa zmáhajú, a keď treba jeden druhému pomáhajú.

Náš pán dekan Chynoranec Georg Bezák založil nám spolok mládeže, čo je veľmi spasiteľná vec a je dôkazom toho, že máme o naše dušné spasenie pečujúceho duchovného otca. Náš pán otec duchovný tiež je tej mienky, že dobrý kresťan nemôže byť hnusným liberálom. Ponevác viac myšlienok nemám, tak už dopis tak nechám. Dovolíte-li, aj nabudúce vás navštívím.

S Bobom!

Ján Babčík.

* * *

Z Urmina

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Reuaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom listu «Krestane».

Náš vrelemlívaný a štedre milosrdný pán gróf Ladislav Hunyady dal svoj veľký majetok do prenájmu veľkošuránskej dielni na cukor; ročíte dostáva vyše 400.000 korún.

Duchovných otcov od vekov mávame vždy veľmi horlivých, čo není div, lebo však aj náš patrón, gróf Hunyadyho rod, je základne nábožný. V poslednom čase preložili nám duchovného pomocníka, menom Trebatický, do Nyitrapereszlényu. Jeho miesto zaujal novovysvätený kňaz Novomešan Tarek.

Náš pán notár je znamenitý kresťan-katelik. Každú nedeľu slyší sv. omšu a kázeň, do roka opätne užíva sväté sviatosti. Jako sa to aj svedčí, s duchovnými otcami je on v tom najlepšom pomere. Rod grófsky si ho tiež vysoko váži. Jeho statočné meno zneje Rényi (Richter) a je on mladším bratom horlivého farára Šteiana Rényiho, ktorý apoštoluje v Teplej pri Trenčianskych Tepliaciach ležiacej. Nejednomu diablom omámenému liberálnemu panákovi kole oči kresťanská statočnosť nášho drahého pána notára, ktorého nech Boh živí u nás aspoň 50 rokov.

Naše politické smýšľanie a jednanie je ľudácke a ja veru ani pochopiť to nemôžem, jako môže byť daktorý kresťan-katolik liberálnym lahtikárom od cirkve zavrhnutým.

Ináče toho roku — ponevác bolo dážda hojného — máme dobrú úrodu, lebo máme tu čiernu pôdu. Boh žehnaj ľudákov, nech zhynú liberáli! S Bohom!

Aladár Pospiešil,
podomník.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

trpí
vým
kre

Pše

Pro
Raž

Jač
Ovo

Kul
Dat

A vor

YONAT-
szám

154
152
122
718
4102
156
6602

102

506

1402

104

158

708

712

134

4104

114

160

162

6504

1381

730

116

164

714

1404

188

4106

186

41402

163

4108

106

504

126

170

4110

108

120

704

722

6506

1721

140

174

716

1) Vas
és ün
1) Mir

Odkazy redakcie.

Dopisovateľ P. V najbližšom čísle príde všetko. Š. H. M. Škoda Vás, že ešte vždy na včiu tmu trpíte. Chcete mať radu? Varujte sa mungov a s horlivými katolickými bojujte za práva ľudu pod zastavou kresťanskej ľudovej strany.

J. M. B. St. B. Žiadané čísla vám posielame.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 21. augusta.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor. 23:10—23:75
„ stolnobelohradská, nová	„ 22:95—23:55
„ peštianska, nová	„ 23:00—23:65
„ banátska, nová	„ 23:45—24:25
Proso	„
Raž prvotriedna	„ 21:25—21:45
„ druhotriedna	„ 21:05—21:25
Jačmeň nový, prvotriedny	kor. 20:40—21:00
Ovos prvotriedny	kor. 19:40—19:80
„ druhotriedny	„ 19:00—19:20
Kukurica	„ 18:30—18:60
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 20:00—21:00
„ lucerna	„ 110:00—136:00

Múka pšeničná:

c.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	16:70	16:20	15:80	15:20
	č.	7	7½	8			
	K.	14:80	13:80	10:40			

Za 50 kilogrammov i s vrecom

Strova:

Otruby drobné	kor. 12:00—12:26
„ hrubé	„ 12:00—12:20

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 80, 88, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 140 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm široká K 8.—, 8.50, 4.—, 99 cm dlhá, 70 cm široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdňovú srstennú matrac na jednu posteľ K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franco s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta. Arthur Wollner Lobes 135., pri Pilsen (Čechy.) Podrobný cenník zdarma.

A vonatok indúlása Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1912. május hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.

A vonatok indúlása Budapest ny. p.-udvarról.				Érvényes 1912. május hó 1-től.				A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.						
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan
Délelőtt														
154	5:05		sz. v.	Vác	110	5:15	gy. v.	Wien	149	8:51	sz. v.			Rákospalota-Ujpest
152	5:15		„	Rákospalota-Ujpest	142	5:20	sz. v.	Szob	151	5:05	„			Dunakeszi-Alag
122	5:25		„	Érsekújvár	724 ^{b)}	5:40	„	Cegléd	723	5:25	„			Cegléd
718	5:40		„	Szeged, Zsolnok	176	5:50	„	Rákospalota-Ujpest	725	5:35	„			Cegléd
4102	6:00		„	Esztergom	128	6:00	„	Párkány-Nána	4103	5:50	„			Esztergom
156	6:20		„	Rákospalota-Ujpest	724 ^{a)}	6:10	„	Cegléd	133	5:55	„			Nagymaros
6502	6:35		„	Lajosmizse, Kecskem.	724	6:35	„	Cegléd, Órsa	725	6:00	„			Cegléd
102	6:50	k. ost. ex. v.		Wien, Páris, Ostende	4114	6:40	„	Esztergom	153	6:05	„			Rákospalota-Ujpest
506	7:00	gy. v.		Segesvár, Stanisla	726	6:45	„	Cegléd, Zsolnok	6507	6:10	„			Lajosmizse
1402	7:05	„		Zsolna, Berlin	1406	6:50	gy. v.	Pozsony, Zsolna, Berlin	721	6:20	„			Zsolnok, Cegléd
104	7:55	„		Nagyszombat, Wien	130	6:55	sz. v.	Párkány-Nána	901 ^{b)}	6:25	k. o. c.			Konstantinápoly, Belgrád
158	8:00	sz. v.		Dunakeszi-Alag	178	7:10	„	Rákospalota-Ujpest	701 ^{a)}	6:30	„			Konstantinápoly, Bukarest
708	8:10	gy. v.		Orsova, Bázias	180 ^{b)}	7:20	„	Vác	135	6:35	sz. v.			Nagymaros
712	8:49	sz. v.		Temesvár, Karanseb.	728	7:35	„	Cegléd	1407	6:40	„			Berlin, Zsolna
134	8:45	„		Nagymaros	6508	7:40	„	Lajosmizse	4105	7:10	„			Esztergom
114	9:15	„		Esztergom	710	8:05	„	Bukarest, Bázias	709	7:15	„			Bukarest, Bázias
160	9:40	„		Wien, Berlin	132	8:10	„	Párkány-Nána	125	7:20	„			Párkány-Nána
162	11:00	„		Rákospalota-Ujpest	182	8:20	„	Dunakeszi-Alag	727	7:25	„			Cegléd
6504	11:10	„		Rákospalota-Ujpest	1408	8:40	„	Zsolna, Berlin	501	7:30	gy. v.			(Bukarest, Kolozsvár, Máramarossziget)
136 ^{b)}	11:35	„		Lajosmizse, Kecskem.	118	9:30	„	Wien, Páris	155	7:35	sz. v.			Rákospalota-Ujpest
730 ^{b)}	11:55	„		Nagymaros	502	9:35	gy. v.	Bukarest, Stanisla	157	7:40	„			Vác
116	12:00	„		Cegléd	184	10:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag	6501	7:50	„			Kecskem., Lajosmizse
				Wien	706	10:15	gy. v.	Szeged, Bázias, Bukarest	127	8:05	„			Párkány-Nána
Délután														
164	12:05	„		Rákospalota-Ujpest	4116	11:10	„	Esztergom	4107	8:15	„			Esztergom
714	12:10	„		Szeged	902 ^{b)}	11:20	k. o.	Belgrád, Konstantinápoly	113	8:20	„			Páris, Wien
1404	12:20	gy. v.		Zsolna, Berlin	702 ^{a)}	11:30	exp. v.	Bukarest, Konstantinápoly	719	8:40	„			K.-K.-Félegyhaza
188	12:25	sz. v.		Nagymaros	146	11:35	sz. v.	Nagymaros	129	8:45	„			Párkány-Nána
4106	12:30	sz. v.		Esztergom	A vonatok indúlása Buda-Császár-fürdőre.									
186	1:00	„		Rákospalota-Ujpest										
4140 ^{b)}	1:05	tv. sz.		Piliscsaba										
168	1:30	sz. v.		Dunakeszi-Alag										
4108	1:50	„		Esztergom										
106	2:00	gy. v.		Wien, Páris										
504	2:05	„		Szatmár-Németi, Brassó										
126	2:10	sz. v.		Párkány-Nána										
170	2:15	„		Rákospalota-Ujpest										
4110	2:20	„		Esztergom										
108	2:30	gy. v.		Wien										
120	2:35	sz. v.		Galánta										
704	2:40	gy. v.		Bukarest, Bázias										
722	2:45	sz. v.		Cegléd										
6506	2:49	„		Lajosmizse, Kecskem.										
172 ^{b)}	2:50	„		Rákospalota-Ujpest										
140	3:55	„		Szob										
174	4:10	„		Rákospalota-Ujpest										
716	4:30	„		Szeged										

¹⁾ Vasár- és ünnepnapokon május 16-ig. ²⁾ Csak vasár- és ünnepnapon. ³⁾ Vasár- és ünnepnap előtti hétköznap. ⁴⁾ Vasár- és ünnepnapokon máj. 16-tól sejt. 15-g. ⁵⁾ Minden kedd, csüt., pént. és vasárnap. ⁶⁾ Minden hétfőn, szerdán és szombaton.

¹⁾ Erkezik minden keddén, szerdán, pénteken és vasárnap. ²⁾ Érkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton. ³⁾ Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól. ⁴⁾ Vasár- és ünnepnapokon. ⁵⁾ Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól bezárólag sejt. 15-ig.

Magyar kir. államvasutak.

92.105/912. sz. F II.

Nyári menetrend.

A Kaposvár—jonyódi vonalon. A múlt évben közlekedett motoros vonatpár az esti vonat későbbre helyezése mellett június 15-től szeptember 15-ig ismét forgalomba helyeztetik.

A Felsőőr—felsőlővi vonalon. Az előző években június 1-től szeptember 15-ig közlekedett vegyesvonatpár ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetik.

A Jutas—veszprémi vonalon. Jutas és Veszprém között — csatlakozással Székesfehérvár és Celldömölk felé, illetve felől — egy új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba.

Az Adony-Pusztaszabolcs—tapolcai vonalon. Az Adony-Pusztaszabolcsról Tapolcára d. u. 4 óra 21 perckor induló, valamint a Tapolcáról Adony-Pusztaszabolcsra d. e. 8 óra 5 perckor érkező gyorsvonatok — menetrendük megfelelő módosítása mellett — személyvonatokká minősítettnek át. Az új személyvonatok az összes megállóhelyeken meg fognak állítani. A múlt években Budapest és Tapolca között június 15-től szeptember 15-ig közlekedett idény gyorsvonatpár az idén már június 1-től egészen szeptember 30-ig ismét forgalomba helyeztetik. A Budapestről induló vonat menetrendre változatlan marad. A Tapolcáról induló vonat azonban korábbra helyeztetik és Budapestre éjjel 11 óra 30 perc helyett már éjjel 11 órakor fog érkezni. Mind a két vonat Badacsony-Ládbihegyen rendszeresen meg fog állítani. A Tapolcáról Adony-Pusztaszabolcsra jelenleg d. u. 3 óra 23 perckor induló személyvonat Tapolcáról már d. u. 1 óra 04 perckor fog indulni s mint közvetlen vonat, Adony-Pusztaszabolcsról folytatólag egészen Budapestig fog közlekedni, ahová este 8 óra 05 perckor fog megérkezni. A Tapolcáról d. u. 5 óra 40 perckor induló, Alsóörsig, illetve Veszprémig közlekedő vonat jelenlegi menetrendben megszüntették, helyette egy új vonat helyeztetik forgalomba, mely Tapolcáról este 9 órakor fog indulni és egészen Adony-Pusztaszabolcsig fog közlekedni, ahol csatlakozást nyer Budapest felé. Az ellenirányban Adony-Pusztaszabolcsról Alsóörsig egy új vonat helyeztetik forgalomba, mely — csatlakozólag a Budapestről este 10 óra 25 perckor Fiume felé induló személyvonathoz — Adony-Pusztaszabolcsról éjjel 1 óra 10 perckor fog indulni és Alsóörsre éjjel 4 óra 28 perckor fog érkezni, ahonnan folytatólag a Tapolcára jelenleg reggel 7 óra 28 perckor érkező vonat menetrendben fog közlekedni.

A Veszprém—alsóörsi vonalon. Veszprémtől Balatonfüredig egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Veszprémből este 9 óra 15 perckor indulva, Balatonfüredre éjjel 10 óra 40 perckor fog érkezni. A múlt évben csak június 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedett vegyesvonatpár az idén már június 1-től kezdve egészen szeptember 30-ig naponta közlekedéssel ismét forgalomba helyeztetik. Az Alsóörsről jelenleg este 8 óra 26 perckor Veszprémbe induló vegyesvonat Alsóörsről későbbben, azaz éjjel 11 óra 57 perckor fog indulni és Veszprémbe éjjel 1 óra 1 perckor fog érkezni. E vonat Alsóörsön csatlakozni fog az oda Tapolcáról éjjel 11 óra 42 perckor érkező új vonathoz.

A Körömd—muraszombati vonalon. A Muraszombatról Körömdre jelenleg este 6 óra 41 perckor érkező vonat — későbbre fektetve — Körömdre csak este 7 óra 56 perckor fog érkezni.

A Celldömölk—csáktornyai vonalon. Zalaegerszeg és Zalaszentiván—Kisfaludpuszta között,

a Zalaszentiván—Kisfaludpuszta—zalaszentiváni vonalon pedig Zalaszentiván—Kisfaludpuszta és Zalaszentiván között egy-egy új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba, mely Zalaszentivánban csatlakozni fog az oda éjjel 4 óra 57 perckor érkező déli vasúti gyorsvonathoz.

Az Ukk—Tapolca—balatonszentgyörgyi vonalon. Balatonszentgyörgy és Keszthely között csatlakozással Balatonszentgyörgyön Budapest felől és felé június 15-től szeptember 15-ig egy új vegyesvonatpár, Balatonszentgyörgytől Keszthelyig, azonkívül csatlakozással Balatonszentgyörgyön Budapest felől, a nyári évad egész tartamára, egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba.

A Túrje—balatonszentgyörgyi vonalon. Túrje és Balatonszentgyörgy között egy új motoros vonatpár helyeztetik forgalomba, mely Túrjéről éjjel 4 óra 25 perckor indulva, Balatonszentgyörgyre reggel 6 óra 30 perckor fog érkezni és Balatonszentgyörgyről d. u. 5 óra 35 perckor indulva, Túrjére este 7 óra 42 perckor fog érkezni.

A Rákospalota-Ujpest—váci és Veresegyház—gödöllői vonalon. Rákospalota-Ujpest és Vác között, valamint Rákospalota-Ujpest-Veresegyház-Gödöllő között két-két új vonatpár helyeztetik forgalomba.

Budapest, 1912. április hóban.

Utánnyomás nem díjazatik).

Az igazgatóság.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 8.50 K, lepšíe 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 2: K Biele ako snam mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové posteje.** Z červeného, modratu 1 dobre kapina perna alebo 1 zpodni perina 100 cm. dlhá 116 cm. šíroká 4 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká 8 8.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 100 cm. dlhá 58 cm. široká 8 3.—, 50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm široká 4.50, a 5.50. Krom toho hotovujeme vo veľkosti dla vôle fružilovú srstennú matrac na jednu posteľ K 27.— lepšíe jašovosti K 38. Zasielky vyá 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátená dovoluje sa pri náhrade portá Benedikt Sachs, Lobes 132 (pri Píleň (Čechy).

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Najlepší český pramen k objednaníu.

Lacné perie na ostel!

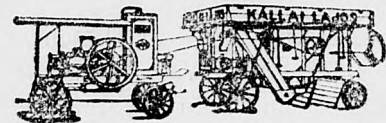

1 kg. sivé dobre drapané 2 K, lepšíe 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fa nové 10 K najfajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkiny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina, 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäčím perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednolitve periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 260 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrazkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počítne franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Známo je vöbec,

ze len

LUDVIKA KALLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28.

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-mlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne známych najlepších a najjednoduchších, pôvodných Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

10.000 m. restov

pri poslednej veľkej katastrofe povodne sklad mojeho fabričného tovaru, čiastočne dostal sa pod vodu. Nasledkom toho prinútený som celé kusy porezať na resty a predávať za 50% nižie ceny. Sú to latky: **Kanafass, oxford, biele, tkanina, zehi, flanel,** rozličného druhú **modré tlačivo** na šaty, a **zásterky, barehent** atď. atď. Vodou zapríčinené, sotva k spozorovaniu malé fliacky dajú sa ľahko odstrániť. Rozposielam: 1. bálík 5 kg. za s. 18 s postovou dobierkou. Pri objednaní 2 bálíkov franko.

Ant. Marsik

mechanická dielňa tkanín rôzneho tovaru

Giesshübel 6./Neustadt a/M. Cechy.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Znížené ceny!!

Šatky na hlavu v najpekných módnych farbách K 4. Veľké košele pre mužských K 1.30. svetlé košele pre šlosiarov K 1.50. Svetlé obleky pre šlosiarov K 3.20. košele ku športu s váčkami a peknou kvastinou K 1.40. Biele pevné košele pre ženske K 1.—. Veľké spodné nohavice, biele, svetle alebo štráfkovaná 80 halierov. Zasterky pre deti 50 hal. veľké zasterky pre ženské 80 hal. Dobré špažverny, učet 32 hal. Pevné šuorky na strevice tučet 14 hal. Čipky 50 mtr. po K 1.—. Vesty pre mužských, plátene, sivé so zeleným vrabom kus po K 3.60. Uteráky tučet K 2.90

ADOLF ZUCKER PILSEN 39.

Zasielky s postovou dobierkou. Za nepríhodný tovar návrat peňazi. Cenníky na žiadosť zdarma a franko.